

سقوط بورس پس از آتش‌بس

حدود دو هفته پیش و با آغاز جنگ و تنش میان ایران و اسرائیل بورس تهران به صورت موقت تعطیل شد و این تعطیلی حدود دو هفته زمان برد. بر اساس ماده ۲۳ قانون بازار اوراق بهادار، سازمان بورس مجاز است با تشخیص شرایط اضطراری، دستور تعطیلی و یا توقف انجام معاملات هر یک از بورس‌ها را حداکثر به مدت سه روز کاری صادر نماید. در صورت تداوم شرایط اضطراری، مدت مزبور با تصویب شورا قابل تمدید خواهد بود و شرایط اضطرار بر اساس آن دستورالعمل اجرایی خواهد بود که به پیشنهاد سازمان به تأیید شورا می‌رسد.

شرایط جنگی بورس تهران را بیش از تمامی بازارها تعطیل کرد؛ اما این تعطیلی کارساز نبود و نتوانست در برابر هیجان منفی و خروج نقدینگی مقاومت کند. سازمان بورس برای حفظ و صیانت از حقوق سرمایه‌گذاران، بورس را به صورت موقت تعطیل کرد ولی بررسی اعداد اولین روز کاری هفته نشان می‌دهد که این تعطیلی به هیچ عنوان به کار نیامد و بورس یکپارچه سرخ‌پوش شد.

بورس تهران بیش از تعطیلی ادامه‌دار، نیاز به حمایت متولی داشت که این حمایت در بازار دیده نشد. مدیران سازمان بورس در مصاحبه‌های مختلف از بازار حمایت کردند ولی در اولین روز کاری هفته این حمایت دیده نشد و در آخر همانند همیشه مدیران و متولیان این سازمان اعلام خواهند کرد که سازمان بورس نقشی در سرخ‌پوشی یا سبزپوشی بازار ندارد!

جنگ ۱۲ روزه و تعطیلی بازار سهام عاملی شد تا اعتماد ساخته‌شده در بازار سهام به صورت قابل توجهی کاهش یابد. زیرا در روزهای حساس متولی به جای حمایت با اعداد از بازار سرمایه به دنبال تعطیلی بود و ساز و کار برای روزهای پس از جنگ نداشت. انتظار می‌رود که حداقل دامنه نوسان محدود شود یا نقدینگی توسط ارگان‌های بالادستی یا حقوقی‌های بزرگ از بازار حمایت شود که هیچ‌یک از موارد رخ نداد و تنها نمادهای شاخص ساز متوقف شدند تا افت بازار به بیش از ۳ تا ۴ درصد نرسد.

همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد که متولیان بازار سرمایه برای روزهای آتی برنامه خاصی ندارند و احتمالاً چند نماد دیگر در بازار متوقف شوند تا به واسطه این موضوع از سرخ‌پوشی بازار کمی کاسته شود، اما باید توجه داشت که بازار نیاز به حمایت دارد و اگر این حمایت انجام شود تا مدت‌ها شاهد ریزش شاخص‌ها خواهیم بود.

طی روز معاملاتی اخیر یعنی شنبه ۷ تیر ۱۴۰۴، تمامی شاخص‌های بازار سرمایه یکپارچه سرخ‌پوش شدند و شاخص کل بورس از کانال ۳ میلیون واحدی خارج شد. شاخص کل بورس تهران نسبت به آخرین معاملات خود کاهش ۶۲ هزار و ۵۲۷ واحدی معادل ۲/۱ درصدی را ثبت کرد و به عدد ۲ میلیون و ۹۲۲ واحدی رسید. در ادامه مسیر شاخص کل هم‌وزن ۱۵ هزار و ۵۹۲ واحد معادل ۱/۶۹ درصد افت را ثبت کرد و به عدد ۹۰۸ هزار و ۹۲ واحدی رسید. در سوی دیگر معاملات نیز شاخص کل فرابورس ۴۶۴ واحد برابر با ۱/۷۱ درصد را تجربه و در جایگاه ۲۶ هزار و ۷۴۰ واحدی ایستاد.

البته این سرخ‌پوشی‌های بازار در غیاب دو خودروساز بزرگ بود و روز شنبه شاهد توقف نمادهای ایران خودرو و سایپا بودیم که همین موضوع از شدت سرخ‌پوش شدن بازار تا حدود زیادی کاست.

ارزش کل معاملات روز شنبه بازار سهام برابر با ۱۳۵۷۱ میلیارد تومان بود که از این مبلغ ۳۸۳۰ میلیارد تومان آن مربوط به معاملات خرد سهام حق تقدم و صندوق‌های سهامی بوده است. در مجموع ۲۸ درصد معاملات روز شنبه مربوط به معاملات خرد بوده است. همچنین ۴ نماد معادل ۱ درصد از نمادها در صف خرید و ۵۹۲ نماد معادل ۹۶ درصد از نمادها در صف فروش قرار داشتند. نمادهای مثبت به ۵ عدد رسید و نمادهای منفی نیز شامل ۶۰۴ نماد بودند. از سوی دیگر ۱۹۲/۸ میلیارد تومان از صندوق‌های درآمد ثابت خارج شد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد تا زمانی که هیجان منفی از بازار کاسته نشود همچنان شاهد سرخ‌پوشی معاملات خواهیم بود. البته نکته اساسی اینجاست که کاهش هیجان منفی در گرو اعتمادسازی متولی و حمایت آن از بازار است و اگر حمایتی صورت گیرد، از میزان سرخ‌پوشی‌های بازار سهام نیز به صورت قابل توجهی کاسته خواهد شد.

عکس: ایرنا

بزنگاه‌شاخص‌ها

در صورت رفع تحریم‌ها، پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول محقق نمی‌شود

مدنی‌زاده در صورتی در برنامه‌های خود توفیق پیدا خواهد کرد که اولاً صلح واقعی اتفاق افتد و تحریم‌ها رفع شود و ثانیاً جلوی جریان‌های پرقدرتی که پیش از این از تحریم سود می‌بردند بایستد. اگر مدنی‌زاده به هر دلیلی موفق نشود، شیب نزولی برای اقتصاد همانطور که صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده، حتمی است. صندوق بین‌المللی پول در گزارشی که به تازگی منتشر کرده به اقتصاد ایران در سال

است. این اعداد با اتکا به ماندگاری وضع موجود پیش‌بینی شده است اما در صورت تغییر در مناسبات اقتصاد ایران و جهان، چرخش این شاخص‌ها به سمت بهبود حتمی است. مدنی‌زاده در میان‌جنگ به عنوان وزیر اقتصاد انتخاب شد و برنامه‌های خود را ارائه داد. برنامه‌های بلندپروازانه برای شرایط تحریم و معتدل برای شرایط رفع تحریم. قطعاً یک سر اقتصاد و عملکردش به سیاست بین‌الملل بسته است.

علی ابوبی
گزارشگر اقتصادی

رشد اقتصاد صفر و تورم ۴۵ درصد، چکیده پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول برای اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۵

محمدتقی فیاضی کارشناس اقتصادی تحلیل کرد:

دو سناریوی خوشبینانه و بدبینانه اقتصاد ایران

آن باعث خروج سرمایه خواهد شد که بر روی ارزش ریال و همچنین بر روی سرمایه‌گذاری و رشد اقتصاد تأثیر زیادی دارد بنابراین در مجموع به نظر می‌رسد که رشد اقتصادی ۰/۳ درصدی که پیش‌بینی کرده حتی به سمت منفی برود و به منفی یک درصد نیز برسد و همانطور که گفتیم در ویرایش‌های بعدی آن را اصلاح کند.

در این گزارش از تورم ۴۳ درصد و رشد ۰/۳ درصدی گفته شده است، با توجه به اینکه احتمال بحث‌های دیپلماتی و مذاکره نیز همچنان وجود دارد و حتی احتمال برداشته شدن تحریم‌ها هم وجود دارد، این روند چقدر می‌تواند بر روی اقتصاد ایران تأثیر بگذارد؟

دو سناریو را می‌توان در نظر گرفت؛ اولی ادامه وضعیت فعلی که در سوال قبل راجع به آن توضیح دادم و شرایط روزبه‌روز بدتر خواهد شد. اگر ایران و آمریکا در مذاکرات توافق کنند با توجه به وعده و وعیدهایی که ترامپ داده است و حتی اعلام کرد که تحریم‌های نفتی را برداشته و البته دوباره حرفش را عوض کرد، می‌توان گفت که وضعیت مقداری بهتر خواهد شد؛ به‌ویژه اگر پالس مثبتی صادر شود قطعاً انتظارات تورمی کاهش پیدا خواهد کرد و صادرات نفت و گاز نیز می‌تواند افزایش پیدا کند، بنابراین اگر سناریوی بدبینانه را کنار بگذاریم و خوشبینانه به موضوع نگاه کنیم می‌توان گفت رشد اقتصادی تا یک درصد نیز می‌تواند افزایش پیدا کند و اگر توافق خوبی حاصل شود ممکن است نرخ تورم تا ۳۵ درصد نیز کاهش پیدا کند، ولی با توجه به اینکه بخش زیادی از سال گذشته و رشد اقتصادی نیز در کوتاه‌مدت انعطاف لازم را ندارد در نهایت می‌تواند تا یک درصد افزایش و

مورد نرخ تورمی که در این گزارش آمده به نظر می‌رسد مهمترین عاملی که می‌تواند تغییر کند انتظارات تورمی است که می‌تواند نرخ تورم را افزایش دهد و حتی از وضعیت فعلی که پیش‌بینی شده بدتر شود. ممکن است در این میان صادرات نفت و گاز ایران نیز کاهش پیدا کند؛ هرچند رئیس‌جمهور آمریکا پالس‌های مثبتی داده است که البته معمولاً پالس‌هایی که ترامپ می‌دهد خیلی متناقض است ولی در مجموع با توجه به مسائل دیپلماتیک و تحریم‌هایی که آمریکا اعمال می‌کند، احتمال کاهش صادرات نفت و گاز ایران نیز وجود دارد. دو عامل بر روی ارزش پول ملی تأثیر زیادی دارد؛ احتمال کاهش صادرات نفت و گاز و دیگری انتظارات تورمی. اثر دیگری که کاهش صادرات خواهد داشت بر روی رشد اقتصادی است که باعث کاهش آن می‌شود همچنین می‌تواند باعث افزایش کسری بودجه شود ضمن اینکه بودجه دولت هم اکنون نیز با توجه به خسارت‌هایی که در جنگ به کشور وارد شد و انتظاراتی که در بخش نظامی کشور ایجاد شده تا توان مقابله را بالا ببرند، با کسری بودجه مواجه است. مسئله بعدی این است که فضای کلی اقتصاد ایران دچار نوعی بی‌ثباتی شده است و تجدید

محمدتقی فیاضی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «هم‌میهن» به دو سناریوی خوشبینانه و بدبینانه پیش روی اقتصاد ایران پرداخته و گفته سناریوی بد ادامه وضع فعلی است که با توجه به خسارت‌های جنگ، دولت با کسری بودجه مواجه خواهد شد و ادامه بی‌ثباتی در اقتصاد کشور باعث منفی‌تر شدن رشد اقتصاد می‌شود. او همچنین درباره سناریوی خوب گفته که اگر ایران و آمریکا توافق کنند، انتظارات تورمی کاهش پیدا خواهد کرد و با افزایش صادرات نفت و گاز رشد اقتصادی تا یک درصد بالا می‌رود و ممکن است تورم تا ۳۵ درصد کاهش یابد. فیاضی درباره گزارش صندوق بین‌المللی پول و آمار و ارقامی که ارائه شده، گفته که با توجه به شرایط جدید پیش آمده برای ایران احتمالاً در این گزارش تجدیدنظر شود و با ارقام جدید منتشر شود.

تحلیل شما از گزارش صندوق بین‌المللی پول چیست؟

در ابتدا این نکته را یادآور شوم که صندوق بین‌المللی پول معمولاً در گزارش‌های خود تجدیدنظر می‌کند و دوباره آن را منتشر می‌کند. در

